

Verslag Literatuur voor bijzondere lezers (Passa Porta) Inclusie, een evidente keuze (Artforum)

Presentatie: Nathalie Goethals (Passa Porta) en Hai Chay Jiang (Artforum en Passa Porta)

Verslag: Anja Claeys

Passa Porta is een internationaal literatuurhuis in Brussel die het jaar door onder meer literaire voordrachten en tentoonstellingen organiseert. Om de 2 jaar organiseert Passa Porta ook een festival dat gegroeid is vanuit 'het Groot Beschrijf'. Voor 2007 was het thema van het festival 'van de andere kant'. Het kijken over de grens van de handicap was een van de onderwerpen waar specifiek op werd gefocust. Er werd voor gekozen om samen te werken met organisaties die de belangen van blinden en slechtzienden en van doven en slechthorenden vertegenwoordigen. Al vrij snel werd duidelijk dat het beeld dat Passa Porta had over de doelgroep en de ideeën die er waren over de organisatie van het festival moest bijgestuurd worden en dat het zinvol was om voor beide doelgroepen een aparte werkgroep op te richten. Bij veel dove mensen is het niveau van geletterdheid veel lager: het Nederlands is voor hen een 'tweede taal'. Bovendien is gebarentaal niet universeel, maar bestaan ook hier verschillende talen. Voor de doelgroep blinden en slechtzienden moesten niet de programma's worden aangepast qua niveau maar wel in technische zin. Zo worden bijvoorbeeld niet alle boeken omgezet in braille.

De vraag van de doelgroep was niet om in eerste instantie 'aparte' activiteiten te organiseren, maar het programma zo op te stellen dat het voor iedereen toegankelijk is. Er was onder meer een programma 'de donkere kamer' waarbij publiek in een donkere ruimte begeleid werd door blinde vrijwilligers, nadien was er een panelgesprek met Geertje Deceuleneer als moderator. Er werden ook 3 dove dichters uitgenodigd. Vrijwilligers werden ingeschakeld om het parcours dat participanten vanaf het Centraal Station moesten afleggen te begeleiden. Uit de evaluatie van het project bleken met betrekking tot de organisatie van het gebeuren nog enkele aspecten waar in de toekomst aandacht aan moet worden besteed: de medewerkers en sprekers moeten vooraf nog duidelijker geïnformeerd worden, het is best om plaatsen te reserveren voor de mensen van de doelgroep vooraan, tolken moeten op een goede plaats staan. Bovendien bleek een avondprogramma voor de doelgroep moeilijker haalbaar wegens vervoersproblemen. De publiciteit gebeurde via de reguliere kanalen van Passa Porta maar ook via de kanalen van de doelgroep en de doelgroeporganisaties. Zo zorgde de blindenbibliotheek bijvoorbeeld voor een speciale schijf voor blinden. Er werd ook een folder gemaakt voor journalisten en op de persconferentie waren gebarentolken aanwezig. Voor een volgend festival wil Passa Porta de inspanningen verder zetten en ook uitbreiden naar anderen doelgroepen.

Artforum is een landelijke jeugddienst voor jongeren van 3 tot 30 jaar die workshops en producties met kinderen en jongeren organiseert. Er wordt samengewerkt met kunstenaars uit 3 disciplines: muziek, architectuur en literatuur. In samenwerking met de organisatie 'Fabuleus' werd in 2007 een dansproductie gerealiseerd met 11 dansers waaronder mensen met een meervoudige handicap of in een rolstoel. De voorstelling reisde door heel Vlaanderen met een aanbod in verschillende culturele centra. Voor de begeleiding van de deelnemers werd een beroep gedaan op Intro vzw en werd ook samengewerkt met het Infopunt Toegankelijk Toerisme. De ervaring leerde dat niet alle culturele centra even toegankelijk zijn voor artiesten met een beperking. De begeleiding binnen dergelijk project is zeer intensief, van begeleiders wordt niet alleen beschikbaarheid, maar ook enig medisch en psychologisch inzicht verwacht. Intro vzw is daarom de perfecte partner.